

Miroslav AKMADŽA, **Franjo Kuharić. Kardinal i vlast**, Profil, Zagreb, 2020., 607 str.

Knjiga autora Miroslava Akmadže »Franjo Kuharić. Kardinal i vlast« nastala u sklopu istraživačkog projekta »Rat, žrtve, nasilje i granice slobode u hrvatskoj povijesti 20. stoljeća«, na preko 600 stranica predočava život Franje Kuharića od njegovih župničkih dana pa sve do njegova preminuća kao nadbiskupa zagrebačkog u miru.

Djelo započinje »Napomenom autora« (9–13) u kojoj autor, između ostalog, upozorava da privatni dnevnik Franje Kuharića ne predstavljaju primaran izvor jer su »u priličnoj mjeri subjektivni i odraz su često emotivnih reakcija na određeni događaj«.

»Uvod« (15–17) sadrži sažetu biografiju Franje Kuharića s osnovnim podacima iz njegova života (rođenje, školovanje, studij, prve svećeničke službe, imenovanje pomoćnim biskupom, imenovanje nadbiskupom zagrebačkim, kardinalom,...) zatim slijede dva dijela »Kuharić i Partija« (19–405) i »Kuharić i Tuđman« (409–586), pa Bibliografija i Kazalo osoba.

Prvi dio knjige »Kuharić i Partija« (21–405) sastoji se od 11 poglavlja, koja su redom: »Župnik (1945. – 1964.)« (21–36), »Pomoćni biskup zagrebački (1964. – 1970.)« (37–70), »Unatoč otporima nadbiskup zagrebački (1970. – 1971.)« (71–104), »Hrvatsko proljeće i njegove posljedice (1971. – 1973.)« (105–137), »Udar vlasti na Kuharića i *Glas Koncila* (1973. – 1975.)« (138–166), »Jačanje borbe za ljudska i vjerska prava (1975. – 1978.)« (167–223), »Papa Ivan Pavao II., i buđenje Crkve na Istoku (1978. – 1980.)« (224–248), »Kardinal u posttitovskom vremenu (1980. – 1983.)« (249–303), »Političke igre oko posjeta pape Ivana Pavla II. u Jugoslaviji (1983. – 1985.)« (304–344), »Slabi pritisak vlasti, jača velikosrpski nacionalizam (1985. – 1986.)« (345–377) i »Ususret padu komunizma (1986. – 1989.)« (378–405). Kao što je vidljivo iz naslova poglavlja, prvi dio knjige tematizira godine od 1945. i Kuharićeve prve svećeničke službe do 1989. i nagovještaj prvog posjeta Ivana Pavla II., koji, riječima autora, »nije mogao posjetiti Jugoslaviju, koja se raspala, nego Hrvatsku, koja se osamostalila«.

Drugi dio knjige »Kuharić i Tuđman« (409–586) sastoji se od pet poglavlja čiji su naslovi: »Kardinal Kuharić i hrvatska oporba (1989. – 1990.)« (409–434), »Borba za Hrvatsku samostalnost i međunarodno priznanje (1990. – 1992.)« (435–477), »U iščekivanju mira i slobode (1992. – 1994.)« (478–519), »Oslobađanje Hrvatske (1994. – 1996.)« (520–559) i »Nadbiskup u miru (1996. – 2002.)« (560–578). Taj dio knjige približava čitatelju godine od 1989. do njegova preminuća 2002. godine.

»Zaključak« (579–586) sabire autorovo nastojanje da približi Franju Kuharića čitateljima, njega koji »se od prvoga dana svojeg svećeničkog poziva [morao] susretati s izvanrednim okolnostima pastoralnog djelovanja u uvjetima otvorene represije tadašnjeg komunističkog režima«. Dio »Izvori i literatura« (587–590) donosi popis izvora arhivskog gradiva, periodike i ostale literature kojom se autor koristio pri pisanju knjige. »Kratice« (591–592) donosi 75 kratica kojima se autor koristio u knjizi kao i njihova tumačenja. »Kazalo osoba« (593–607), posljednji dio knjige, donosi abecedni popis osoba spomenutih u knjizi te odgovarajuće stranice.

Vatroslav Siketić